

INSTITUTIONEN FÖR SVENSKA, FLERSPRÅKIGHET OCH SPRÅKTEKNOLOGI

SAU015 Svenska som andraspråk för lärare i åk 4-6, 30 högskolepoäng Swedish as a Second Language for teachers school years 4-6, 30 credits *Grundnivå / First Cycle*

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för svenska språket, flerspråkighet och språkteknologi 2023-01-23 att gälla från och med 2023-08-28, höstterminen 2023.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi

Inplacering

Kursen ges som uppdragsutbildning.

Kursen ges som uppdragsutbildning och ingår i Lärarlyftet.

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Fördjupning

G1N, Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet och intyg om huvudmannens godkännande.

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- visa grundläggande kunskap om svenska som andraspråk i samhälle och i skola
- urskilja och resonera kring språkets roll som identitetsskapare i den kulturella processen på individ-, skol- och samhällsnivå
- visa kunskap om flerspråkiga elevers andraspråksutveckling under olika betingelser
- redogöra för forskning om litteracitetsutveckling på ett andraspråk

- visa kunskap om och förståelse för sambandet mellan språkutveckling och kunskapsutveckling
- redogöra för forskning om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i flerspråkiga undervisningsgrupper.

Färdigheter och förmåga

- jämföra och presentera skillnader mellan skolämnena svenska och svenska som andraspråk med utgångspunkt i skolans styrdokument
- formulera argument för ett resursperspektiv på flerspråkighet ur ett utbildningsperspektiv
- redogöra för vad som utmärker andraspråksutveckling i olika åldrar med koppling till olika grammatiska och lexikala drag samt syntaktiska strukturer
- analysera och bedöma elevers muntliga och skriftliga skolspråksutveckling på svenska som andraspråk
- beskriva och planera undervisningsmoment som bygger på muntlig och skriftlig interaktion på svenska som andraspråk
- presentera och motivera val av texter, såväl sakprosa som skönlitteratur, som främjar litteracitetsutveckling på ett andraspråk.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- diskutera och ta ställning till hur pedagogisk verksamhet kan organiseras i språkligt och kulturellt heterogena lärandemiljöer
- diskutera utmaningar och möjligheter med bedömning av muntlig och skriftlig andraspråksutveckling
- diskutera utmaningar och möjligheter med bedömning av skolspråksutveckling på ett andraspråk
- utvärdera modeller för språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt inom skolämnet svenska som andraspråk i årskurs 4–6
- problematisera skolämnet svenska som andraspråk och dess roll för elevers muntliga och skriftliga utveckling på ett andraspråk.

Innehåll

Kursens övergripande mål är att den studerande ska utveckla sin lärarkompetens avseende elevers lärande i ämnet svenska som andraspråk och i årskurs 4–6. Utifrån sin lärarerfarenhet, och med sin undervisningsvardag som resurs, fördjupar studenten sina ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kunskaper, liksom sin förmåga att planera, genomföra och utvärdera undervisning med ett flerspråkigt perspektiv. Kursen syftar till att ge kunskap om de speciella förutsättningar som utmärker undervisning i mångkulturella miljöer och lärande på ett andraspråk.

Kursen omfattar fyra delkurser.

*Delkurser***1. Introduktion till svenska som andraspråk i årskurs 4–6** (*Introduction to Swedish as a second language in school year 4–6*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen syftar till att ge grundläggande kunskap om svenska som andraspråk i samhället och i skolan. Kursen ger kunskaper och insikter om flerspråkiga elevers lärandevillkor. Modersmålets betydelse för andraspråks- och kunskapsutveckling behandlas. Migrationsprocesser och svensk migrationspolitik belyses ur ett samhälls- och individperspektiv. Delkursen ska ge kunskap och insikt om kulturbegreppet samt om processer som påverkar värderingar om och attityder till människor från andra delar av världen. Särskild vikt läggs här vid skolans förhållningssätt. I delkursen diskuteras även språkets roll i identitetsutvecklingen.

2. Flerspråkiga elevers andraspråksutveckling (*Multilingual students' second language development*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen ger grundläggande kunskaper om olika aspekter av flerspråkighet. Särskilt fokus läggs på andraspråksutveckling hos elever i årskurs 4–6 och på sambandet mellan språkutveckling och kunskapsutveckling. Delkursen ger exempel på arbetssätt som stärker andraspråksutvecklingen såväl muntligt som skriftligt i det flerspråkiga klassrummet. Aspekter på muntlighet som uttal, betoning och satsmelodi tas upp. Kursdeltagarna får pröva på att analysera och bedöma flerspråkiga elevers skriftliga och muntliga produktion samt i att föreslå hur undervisningen kan utformas för den fortsatta språkutvecklingen utifrån elevernas olika förutsättningar.

3. Litteracitetsutveckling på ett andraspråk (*Literacy development in a second language*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen ger kunskaper om barns läs- och skrivinlärning och litteracitetsutveckling på andraspråket. Modeller för bedömning och dokumentation av läs- och skrivutveckling på svenska presenteras och diskuteras. Litteraturens och läsandets betydelse för språklig utveckling och identitetsskapande hos flerspråkiga elever belyses. Skriftspråksutvecklingen i åk 4–6 studeras genom analys av elevers produktion av skrivna texter. I detta sammanhang uppmärksammas multimodalitetens roll för läs- och skrivutvecklingen. Vidare

diskuteras skriftens speciella möjligheter för kommunikation, kreativitet och lärande. Konsekvenserna av detta diskuteras, exempelvis vikten av att skapa situationer som stimulerar till läs- och skrivutveckling. Skillnader mellan olika barns sätt att tillägna sig och utveckla sin läs- och skrivförmåga uppmärksammas. Kursen ger dessutom en orientering om flerspråkiga elevers läs- och skrivsvårigheter.

4. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (*Language enhanced subject instruction*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen behandlar språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och fokuserar på språkfärdigheter av avgörande betydelse för eleven i skolans alla ämnen. Användningen av olika textgenrer i undervisningen behandlas ur ett andraspråksperspektiv. Även flerspråkiga elevers förståelse och användning av bilder och grafiska uttrycksmedel uppmärksammas. I delkursen analyseras olika texter utifrån genrer: beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande. Förutom en orientering i barn- och ungdomslitteratur berörs även lärares textval i undervisningen utifrån ett didaktiskt perspektiv. Här utvecklas kunskapen om introduceras modeller för metoder för bedömning och dokumentation av elevers läs- och skrivförmåga som bygger vidare på kunskaper från delkurs 2 och 3.

Former för undervisning

Utbildningen genomförs på distans med hjälp av en nätbaserad plattform (Canvas). Studiehandledning och studieanvisningar läggs ut på plattformen. Kursdeltagarna tillhör en mindre studiegrupp men arbetar på egen hand. Förutom den kontinuerliga kontakten med övriga kursdeltagare ges kontinuerlig återkoppling och stöd av kursledaren. Innehåll och arbetsformer knyter direkt an till deltagarnas dagliga verksamhet och ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska inslag integreras. Undervisningen bygger på att de studerande deltar i studiegruppens arbete via den nätbaserade plattformen.

Undervisningsspråk: svenska

Kurslitteratur på engelska, danska och norska kan förekomma i kursen.

Former för bedömning

Examinationen sker genom muntliga presentationer och skriftliga inlämningar. Examinator kan medge komplettering inom överenskommen tidsfrist för den student

som av examinator bedöms ligga nära gränsen för godkänt resultat. Frånvaro från examinerande och/eller obligatoriska moment kan fullgöras med uppgifter som examinator avgör utgör adekvata. (Ersättningsuppgifterna kan ibland kräva att kursdeltagaren utför dem efter formellt kurslut).

Om en student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, bör sådan begäran inlämnas skriftligt till institutionen och ska bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap 22§).

Om student fått rekommendation från Göteborgs universitet om särskilt pedagogiskt stöd kan examinator, i det fall det är förenligt med kursens mål och förutsatt att inte orimliga resurser krävs, besluta att ge studenten en anpassad examination eller alternativ examinationsform.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska student garanteras minst tre examinationstillfällen (inklusive ordinarie examinationstillfälle) under en tid av minst ett år, dock som längst två år efter det att kursen upphört/förändrats. Vad avser praktik och verksamhetsförlagd utbildning gäller motsvarande, men med begränsning till endast ett ytterligare examinationstillfälle.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U).

Kursvärdering

Ansvarig lärare genomför skriftlig kursvärdering med studenter i slutet av kursen. Utvärdering av delmomenten sker även löpande i seminarieform under kursens gång. Resultatet och eventuella förändringar i kursens upplägg ska förmedlas både till de studenter som genomförde värderingen och till de studenter som ska påbörja kursen.

Övrigt

I kursen används en digital lärplattform för kommunikation mellan lärare och studenter samt mellan studenter. Därför krävs tillgång till dator och internet.

Student kan ansöka om validering av formell kompetens i form av tidigare högskolestudier. Tidigare lästa kurser valideras mot motsvarande moment och delkurser i denna kurs och validering sker av de delar som är relevanta. Studenten kan då tillgodoräkna sig dessa delar och behöver inte läsa dem.